O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi

Samarqand davlat universitetining
Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA

ILMIY-USLUBIY JURNAL

ISSN 2181-2659

2025/№4

SLIB.UZ Scientific library of Uzbekistan
inLibrary
Google Scholar
OpenAIRE
RESEARCHBIB ACADEMIC RESOURCE INDEX
INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETINING
DENOV TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA INSTITUTI

TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA

Ilmiy-uslubiy jurnal

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО И ПЕДАГОГИКА

Научно-методический журнал

ENTREPRENEURSHIP AND PEDAGOGY

Scientific and methodical journal

2025-yil 4-son

DENOV – 2025

TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA
ILMIY-USLUBIY JURNAL
2025/№ 4
2181-2659

Tadbirkorlik va pedagogika ilmiy-uslubiy jurnali OAK Rayosatining 2022-yil 30-sentabrdagi 325/5-son qaroriga asosan 13.00.00 – Pedagogika fanlari bo‘yicha OAK (Oliy attestatsiya komissiyasi) nashrlari ro‘yxatiga kiritilgan. Entrepreneurship and pedagogy scientific and methodical journal was included in the list of publications on Pedagogical Sciences at 13.00.00 based on the decision of the HAC (the Higher Attestation Commission) No. 325/5 dated September 30, 2022.

Tahrir kengashi raisi: Ruziyev Oybek Abdimo‘minovich – Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti rektori.
Bosh muharrir: Shukurov Rustam Eshonqulovich – Imiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor.
Mas’ul muharrir: Bo‘tayev Usmonjon Xayrullayevich – O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor.
Mas’ul kotib: Jurayev Boxodir Turdaliyevich – Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagog kadrlar tayyorlash bo‘limi boshlig‘i.
Muharrir: Mordayev Bekzod Turobovich.

Chairman of the editorial board: Ruziyev Oybek Abdimuminovich – Rector of the Denau Institute of Entrepreneurship and Pedagogy.
Editor-in-chief: Shukurov Rustam Eshonkulovich – Vice-Rector for scientific affairs and innovations.
Responsible editor: Butayev Usmonjon Khayrullayevich – Vice-Rector for academic affairs.
Responsible secretary: Jurayev Bokhodir Turdaliyevich – Head of the department of scientific research, innovations and scientific-pedagogical personnel training.
Editor: Mordayev Bekzod Turobovich.

Tahrir hay’ati a’zolari:
Raximov G‘anisher Xudoyqulovich – Filologiya fanlari doktori (DSc), professor, O‘zDJTU.
Sol Von Te (Janubiy Korea) – Filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD).
Dani Raviprakash Gavindrao (AQSH) – Biologiya fanlari doktori (DSc), professor, DTPI.
Musurmonqulova Madina Nosirovna – Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Suvonov Zavqiddin Norqulovich – Filologiya fanlari doktori (DSc), dotsent, DTPI.
Rajapov O‘tkir Do‘snayevich – Iqtisod fanlari doktori (DSc), dotsent, DTPI.
Bozorov Ruslan Hamdamovich – Iqtisod fanlari doktori (DSc), dotsent, DTPI.
Melikov Otabek Maxmadaminovich – Iqtisod fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich – Iqtisod fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Allayarova Soliha Narzullayevna – Pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent, TDYU.
Shukurov Rustam Eshonqulovich – Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Maxmudov Shokir Kamolovich – Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
To‘raxonov Fozil Bobonazarovich – Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Mirzayev Mutalib Jurayevich – Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.

Members of the Editorial Board:
Rakhimov Ganisher Khudoykulovich – Doctor of philological sciences (DSc), professor, UzSWLU.
Sol Von Te (South Korea) – Doctor of philosophy in philological sciences (PhD).
Dani Raviprakash Gavindrao (USA) – Doctor of biological sciences (DSc), professor, DTPI.
Musurmonkulova Madina Nosirovna – Doctor of philosophy in pedagogical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Suvonov Zavqiddin Norqulovich – Doctor of philological sciences (DSc), associate professor, DIEP.
Rajapov O‘tkir Do‘snayevich – Doctor of economic sciences (DSc), associate professor, DIEP.
Bozorov Ruslan Hamdamovich – Doctor of economic sciences (DSc), associate professor, DIEP.
Melikov Otabek Makhmadaminovich – Doctor of philosophy in economics (PhD), associate professor, DIEP.
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich – Doctor of philosophy in economics (PhD), DIEP.
Allayarova Soliha Narzullaevna – Doctor of pedagogical sciences (DSc), associate professor, TSUL.
Shukurov Rustam Eshonkulovich – Doctor of philosophy in pedagogical sciences (PhD), DIEP.
Makhmudov Shokir Kamolovich – Doctor of philosophy in pedagogical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Turahonov Fozil Bobonazarovich – Doctor of philosophy in pedagogical sciences (PhD), DIEP.
Mirzaev Mutalib Juraevich – Doctor of philosophy in pedagogical sciences (PhD), associate professor, DIEP.

Norboyeva Sarvinoz Mengaliyevna – Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Ro‘ziyeva Inobat Jo‘rayevna – Biologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Xamroyeva Marg‘uba Komilovna – Biologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Xolmurodov Mengboy Amirovich – Biologiya fanlari nomzodi, DTPI.
Jurayev Boxodir Turdaliyevich – Tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Nazirov Baxtiyor Safarovich – Tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Muminov Ulmas Ravshanqulovich – Tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (Phd), DTPI.
Xo‘janova Tamara Jo‘rayevna – Falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Toshboboyev Maqsud Jalilovich – Falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Raxmatov Erkin Tog‘aymurodovich – Falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Mamajanov Rahmatilla Yakubjanovich – Texnika fanlari nomzodi, dotsent, DTPI.
Tursunbadalov Umid Abdumalikovich (Tojikiston) – Texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Sobirova Mavjuda Ro‘ziyevna – Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, DTPI.
Eshkarayev Ulug‘bek Choriyevich – Texnika fanlari nomzodi, dotsent, DTPI.
Ismatov Sunnatilla Shamsulloyevich – Texnika fanlari doktori (DSc), dotsent, DTPI.
Shukurov Dilmurod Xursanovich – Texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent DTPI.
Abduraxmanov Alijon Abdulaxatovich – Texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Primqulov Begali Sheraliyech – Texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Karimov Husniddin Rustamovich – Kimyo fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Kulbosheva Xurshida Xasanovna – Kimyo fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), DTPI.
Sodiqova Baxtigul Ibodullayevna – doktorant, DTPI.

Norboyeva Sarvinoz Mengaliyevna – Doctor of philosophy in pedagogical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Ruziyeva Inobat Jurayevna – Doctor of philosophy in biological sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Khamroyeva Marguba Komilovna – Doctor of philosophy in biological sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Kholmurodov Mengboy Amirovich – Candidate of biological sciences, DIEP.
Jurayev Bokhodir Turdaliyevich – Doctor of philosophy in historical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Nazirov Bakhtiyor Safarovich – Doctor of philosophy in historical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Muminov Ulmas Ravshankulovich – Doctor of philosophy in historical sciences (PhD), DIEP.
Khujanova Tamara Zhurayevna – Doctor of philosophy in philosophical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Toshboboev Maksud Jalilovich – Doctor of philosophy in philosophical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Rakhmatov Erkin Togaymurodovich – Doctor of philosophy in philosophical sciences (PhD), DIEP.
Mamajanov Rahmatilla Yakubjanovich – Candidate of technical sciences, associate professor, DIEP.
Tursunbadalov Umid Abdumalikovich (Tajikistan) – Doctor of philosophy in technical sciences (PhD), DIEP.
Sobirova Mavjuda Ruzievna – Doctor of philosophy in pedagogical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Eshkarayev Ulugbek Choriyevich – Candidate of technical sciences, associate professor, DIEP.
Ismatov Sunnatilla Shamsulloyevich – Doctor of technical sciences (DSc), associate professor, DIEP.
Shukurov Dilmurod Khursanovich – Doctor of philosophy in technical sciences (PhD), associate professor, DIEP.
Abdurakhmanov Alijon Abdulakhatovich - Doctor of philosophy in technical sciences (PhD), DIEP.
Primkulov Begali Sheralievich – Doctor of philosophy in technical sciences (PhD), DIEP.
Karimov Khusniddin Rustamovich – Doctor of philosophy in chemistry (PhD), DTPI.
Kulbosheva Khurshida Khasanovna – Doctor of philosophy in chemistry (PhD), DTPI.
Sodiqova Bakhtigul Ibodullayevna – Doctoral student, DIEP.

TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA
ILMIY-USLUBIY JURNAL
2025/№ 4
2181-2659

PEDAGOGIKA

BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINF O‘QITUVCHILARNING MUSTAQIL ISHLASH KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIY-PEDAGOGIK ZARURIYATI

QURANBOYEVA MUXARRAM SHAVKAT QIZI
Chirchiq davlat pedagogika universiteti
“Matematika o‘qitish metodikasi va geometriya” kafedrasi o‘qituvchisi
Email: ***quranboyevamuxarram@gmail.com***
UDK: 373.3:371.134:316.6
https://orcid.org/0009-0002-2222-8228

Kalit so‘zlar:
mustaqil ishlash kompetensiyasi, o‘zini-o‘zi boshqarish, pedagogik strategiyalar, ijtimoiy-pedagogik omillar, o‘qituvchilarni tayyorlash, o‘quv jarayoni.

Annotatsiya: Bugungi globallashuv davrida bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirish ta’lim tizimining eng muhim talablaridan biri hisoblanadi. Ushbu tadqiqot bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyatini o‘rganishga qaratilgan. Tadqiqotning asosiy maqsadi – bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasi darajasini aniqlash, unga ta’sir qiluvchi ijtimoiy-pedagogik omillarni tahlil qilish va mazkur kompetensiyani rivojlantirishga qaratilgan samarali strategiyalarni taklif etishdan iborat. Tadqiqotda aralash metodologiya qo‘llanildi. Jumladan, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari o‘rtasida so‘rovnoma o‘tkazildi, ularning mentor-o‘qituvchilari bilan suhbatlar tashkil etildi hamda o‘quv jarayoni kuzatildi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasi o‘rta darajada bo‘lib, ayniqsa o‘zini-o‘zi boshqarish va rejalashtirish ko‘nikmalari past darajada namoyon bo‘lgan. O‘quv jarayonida interaktiv metodlardan foydalanish va talabalar faolligini oshirish mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim omil sifatida xizmat qilishi aniqlangan. Ushbu tadqiqot natijalariga ko‘ra, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirishda interaktiv ta’lim metodlarini

qo‘llash, shuningdek, o‘z-o‘zini baholash va refleksiya ko‘nikmalarini shakllantirish zarur ekani ta’kidlandi.

СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ НЕОБХОДИМОСТЬ РАЗВИТИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

Ключевые слова: компетенция самостоятельной работы, самоуправление, педагогические стратегии, социально-педагогические факторы, подготовка учителей, учебный процесс.

Аннотация: В современную эпоху глобализации развитие компетенции самостоятельной работы будущих учителей начальных классов является одним из важнейших требований системы образования. Данное исследование направлено на изучение социально-педагогической необходимости развития компетенции самостоятельной работы будущих учителей начальных классов. Основная цель исследования - определить уровень компетенции самостоятельной работы будущих учителей начальных классов, проанализировать влияющие на нее социально-педагогические факторы и предложить эффективные стратегии, направленные на развитие данной компетенции. В исследовании была применена смешанная методология. В частности, был проведен опрос среди будущих учителей начальных классов, организованы беседы с их менторами-учителями, а также наблюдался учебный процесс. Результаты исследования показали, что компетенция самостоятельной работы будущих учителей начальных классов находится на среднем уровне, особенно на низком уровне проявляются навыки самоуправления и планирования. Определено, что использование интерактивных методов в учебном процессе и повышение активности студентов служат важным фактором развития навыков самостоятельной работы. По результатам данного исследования подчеркнута необходимость применения интерактивных методов обучения в развитии компетенции самостоятельной работы будущих учителей начальных классов, а также формирования навыков самооценки и рефлексии.

TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA
ILMIY-USLUBIY JURNAL
2025/№ 4
2181-2659

SOCIO-PEDAGOGICAL NECESSITY OF DEVELOPING THE COMPETENCIES OF INDEPENDENT WORK OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

Keywords: independent work competence, self-management, pedagogical strategies, socio-pedagogical factors, teacher training, educational process.

Abstract: In today's era of globalization, the development of independent work competence of future primary school teachers is one of the most important requirements of the education system. This study is aimed at studying the socio-pedagogical necessity of developing the competence of independent work of future primary school teachers. The main goal of the research is to determine the level of independent work competence of future primary school teachers, to analyze the socio-pedagogical factors influencing it, and to propose effective strategies aimed at developing this competence. A mixed methodology was used in the research. In particular, a survey was conducted among future primary school teachers, interviews were organized with their mentor-teachers, and the educational process was observed. The research results showed that the competence of independent work of future primary school teachers is at an average level, especially self-management and planning skills are manifested at a low level. It has been established that the use of interactive methods in the educational process and increasing student activity serve as an important factor in the development of independent work skills. According to the results of this study, it was emphasized that it is necessary to use interactive teaching methods in the development of independent work competence of future primary school teachers, as well as the formation of self-assessment and reflection skills.

KIRISH

Hozirgi globallashuv va texnologiyalarning jadal rivojlanish davrida ta'lim tizimi oldiga qo'yilayotgan talablar ham shiddat bilan o'zgarib bormoqda. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari nafaqat bilim beruvchi, balki o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, doimiy ravishda o'z-o'zini rivojlantirishga, o'z hayotiga va ta'limiga mas'uliyat bilan yondashishga o'rgatuvchi shaxs sifatida ko'rilmoqda.

Shunday ekan, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga

tayyorlashda ularning mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirish ijtimoiy-pedagogik zarurat sifatida kun tartibiga qo‘yilmoqda. Mustaqil ishlash kompetensiyasi deganda, bo‘lajak o‘qituvchining o‘z kasbiy faoliyatini mustaqil rejalashtirish, o‘quv jarayonida yuzaga keladigan muammolarni hal etish, o‘z faoliyatini tahlil qilish, ta’lim jarayonini takomillashtirish yo‘llarini izlash va o‘quvchilarni mustaqil ta’lim olishga rag‘batlantirish kabi ko‘nikmalar majmuasi tushuniladi.

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirish nafaqat ularning professional o‘sishi, balki ta’lim sifatini yaxshilashda ham muhim rol o‘ynaydi. Mustaqil fikrlovchi o‘qituvchilar yangi bilim va ko‘nikmalarni tezda o‘zlashtirib, pedagogik faoliyatda innovatsion yondashuvlarni qo‘llay oladilar. Shuningdek, ular o‘quvchilarga o‘z-o‘zini tashkil etish, samarali o‘quv strategiyalarini tanlash va o‘z faoliyatini baholashda ko‘maklashadilar. Bu esa, o‘z navbatida, o‘quvchilarning mustaqil ta’lim olish qobiliyatini rivojlantiradi.

Biroq, amaliyot shuni ko‘rsatmoqdaki, hozirgi kunda ko‘plab bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari o‘z faoliyatini mustaqil rejalashtirish va o‘z-o‘zini rivojlantirishda muammolarga duch kelmoqdalar. Bu esa oliy ta’lim muassasalarida bo‘lajak o‘qituvchilarni tayyorlash jarayonida mazkur kompetensiyani rivojlantirishga yetarlicha e’tibor berilmayotganini ko‘rsatadi.

Ushbu maqolada bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash ko‘nikmalarining hozirgi holati, bu kompetensiyani shakllantirish va rivojlantirishga ta’sir etuvchi ijtimoiy-pedagogik omillar, shuningdek, ularni takomillashtirishga qaratilgan samarali usul va vositalar tahlil qilinadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Tadqiqot metodologiyasida miqdoriy va sifatli yondashuvlar uyg‘un holda qo‘llanildi. Jumladan, so‘rovnoma, intervyu hamda kuzatuv kabi usullardan foydalanildi. Ushbu usullar orqali olingan natijalar bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarning mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirish masalalariga yangicha yondashishga, shuningdek, ta’lim jarayoniga innovatsion metodlarni joriy etishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari oliy ta’lim muassasalari va bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarning malakasini oshirish markazlari uchun o‘quv dasturlarini takomillashtirishda amaliy qo‘llanma sifatida foydalanish imkonini beradi. Shuningdek, bu natijalar mustaqil ishlashga qodir, ijodkor va raqobatbardosh bo‘lajak pedagoglar avlodini shakllantirishga zamin yaratadi.

Mustaqil ish – bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy

tayyorgarligidagi eng muhim tarkibiy qismlardan biridir. U o‘quv jarayonining asosiy shakllaridan biri bo‘lib, o‘qituvchi ta’limi mazmunining ajralmas qismi hisoblanadi. Shu bilan birga, mustaqil ishning shakli, uni tashkil etish usullari va yo‘nalishlari bo‘lajak o‘qituvchilarning o‘quv hamda kognitiv kompetensiyalarini shakllantirish bilan chambarchas bog‘liqdir. Talabalarning mustaqil faoliyat natijalarini nazorat qilish esa o‘quv jarayonining murakkab va kompleks tarkibiy qismi sifatida qaraladi.

B. P. Yesipovning fikricha, “Mustaqil ish – o‘qituvchi ishtirokisiz, biroq uning ko‘rsatmasiga binoan, maxsus belgilangan vaqtda bajariladi. O‘quvchilar esa o‘z oldilariga qo‘yilgan maqsadga erishishga intilib, harakat qiladilar va turli shakllarda ish natijalarini namoyon etadilar. Bu jarayonda ular aqliy va jismoniy (yoki ikkalasini birgalikda) harakatlarni amalga oshiradilar” [13, 239].

P. I. Pidkasistiy ta’kidlaganidek, “mustaqil ish mazmuni o‘quvchilarning shaxsiy pozitsiyasi va atrofdagi voqelik hodisalarini baholashlari, shuningdek, boshqalardan mustaqil ravishda harakat qilish doirasining mavjudligini o‘z ichiga olishi kerak” [10, 68].

T. A. Ilyinaning nuqtai nazariga ko‘ra, “mustaqil ish – bu o‘qituvchining bevosita ishtirokisiz amalga oshiriladigan, kognitiv jarayonlar dinamikasining yuqori faolligi e’tirof etilgan frontal, guruh va individual o‘quv faoliyatining bir turi” [7, 496].

L. G. Vyatkinaning ta’kidlashicha, “o‘qitish vositasi sifatida mustaqil ish shakli – bu o‘zlashtirishning o‘ziga xos holati bo‘lib, u aniq didaktik maqsad va vazifalarga bog‘liq holda, muammoni hal qilishga qaratilgan bilim va ko‘nikmalarning zarur hajmi hamda darajasini shakllantirishga xizmat qiladi. Cheklangan vazifalar sinfi va aqliy faoliyat darajasining boshlang‘ich bosqichidan yakuniy darajaga o‘tishi talabalarning o‘z bilimlarini mustaqil ravishda takomillashtirishga, ko‘nikma va malakalarni shakllantirishga bo‘lgan munosabatini rivojlantirishga yo‘naltirilgan” [9, 418].

A. P. Tryapitsynaning fikricha, mustaqil ish – bu talab darajasi rejalashtirilgan ta’lim faoliyati bo‘lib, u talabaning barcha tarkibiy qismlari bilan mustaqilligini o‘z ichiga oladi: muammoni aniqlashdan tortib, nazorat, o‘z-o‘zini nazorat qilish va tuzatish ishlarini amalga oshirishgacha; oddiy turdagi ishlarni bajarishdan boshlab, qidiruv xarakteridagi murakkabroq faoliyatlarga o‘tishgacha [10, 73].

Shunday qilib, B. P. Yesipov mustaqil ishning quyidagi turlarini ajratib ko‘rsatadi: yangi bilimlarni o‘zlashtirish, bilimlardan foydalanish ustida ishlash, bilim, malaka va ko‘nikmalarni takrorlash va tekshirish ustida ishlash va boshqalar. Mustaqil ish turlarining tasnifi o‘quv jarayoni ishtirokchilariga qarab belgilanadi: individual, juftlikda va guruh shaklidagi mustaqil ishlar [13, 239].

T. A. Ilyina esa mustaqil ishning murakkab xususiyatlarini eng to‘liq va asosli tarzda bayon etadi [7, 496]. U talabalarning mustaqil faoliyatini amalga oshirish jarayonini tasniflashni taklif etadi va taksonomik mezonlar (tan olish, ko‘paytirish, tanlash, o‘zgartirish, ijodkorlik) asosida o‘quv topshiriqlari shakllariga e’tibor qaratadi. Xuddi shu mezonlar o‘qitish bosqichlariga (yangi material bilan tanishish, uni tushunish va qo‘llash) nisbatan ham qo‘llaniladi.

Topshiriq shakllari sinfdan va darsdan tashqari faoliyatlarni o‘z ichiga oladi. Javoblarni yozma, og‘zaki yoki amaliy shakllarda taqdim etish – talabalarni kengroq qamrab olish maqsadida tavsiya etiladi. Mashg‘ulotlar esa frontal, guruh yoki individual shakllarda tashkil etilishi mumkin.

NATIJALAR

Adabiyotlar tahlilidan xulosa qilish mumkinki, o‘rganilayotgan hodisa aniq ilmiy ta’rifga ega emas va uning mohiyati ko‘p qirrali. Bo‘lajak o‘qituvchilarning o‘quv-bilish kompetensiyasini shakllantirish muammosiga kelsak, bu hodisa ham yetarli darajada yoritilmagan. Mustaqil ishning to‘laqonli tarkibi bizga bo‘lajak o‘qituvchilarning ta’lim va kognitiv kompetensiyasini samarali shakllantirishga yordam beradigan pedagogik sharoitlarni aniqlash imkonini beradi.

Ma’lumki, mustaqil ishlarni tashkil etishning auditoriya va sinfdan tashqari shakllari mavjud. Auditoriyadagi mustaqil ishlar o‘qituvchining rahbarligi va nazorati ostida turli nazorat, ijodiy va amaliy topshiriqlarni bajarishga qaratiladi. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining nazorat ostidagi mustaqil ishlari subyektlararo o‘zaro ta’sir asosida amalga oshiriladi: talaba o‘qituvchidan mustaqil ishni bajarish uchun aniq ko‘rsatmalar yoki tavsiyalar oladi. Shu bilan birga, mustaqil ishni boshqaruvchi o‘qituvchining pozitsiyasi xatolarni tuzatish jarayoniga bog‘liq.

Universitetda o‘quv jarayonini (ma’ruza, seminar va h.k.) amalga oshirishda ta’lim va kognitiv kompetensiyani shakllantirishda bo‘lajak o‘qituvchilarning auditoriya mustaqil ishlarining vazifalari quyidagilardan iborat: mustaqil tushunish, ko‘rish, tinglash, qayd etish, anglash, “Pedagogika” fani doirasida “Pedagogika fani va faoliyatiga kirish” hamda “Pedagogikaning umumiy asoslari” modullari bo‘yicha taklif etilgan o‘quv materialini yodlash va takrorlash. Mustaqil ish uchun topshiriqlarni loyihalash va ishlab chiqish o‘qituvchi tomonidan amalga oshiriladi. Bunday topshiriqlar kelajakdagi o‘qituvchilarning ta’lim va kognitiv kompetensiyasini shakllantirishning turli bosqichlarida juda samarali bo‘lishi mumkin.

Bizning fikrimizcha, nafaqat auditoriyadagi mustaqil ish uchun topshiriqning mazmuni, balki uni bajarish jarayoni ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu ishda

sinfdan tashqari mustaqil ishlarda tarbiyaviy topshiriqlarning bajarilishi ham ko‘zda tutiladi. Ular bo‘lajak o‘qituvchilar tomonidan bo‘sh vaqtlarida, o‘qituvchining yordamisiz amalga oshiriladi.

Ta’lim va kognitiv kompetensiyani shakllantirishga yo‘naltirilgan sinfdan tashqari mustaqil ishlar ma’ruza davomida o‘zlashtirilgan nazariy materialni tahlil qilish, ma’ruzalar tayyorlash, ijodiy topshiriqlarni bajarish kabi o‘quv faoliyatlarini o‘z ichiga oladi.

Mustaqil ish turlariga kelsak, ularning juda xilma-xilligini ta’kidlash lozim. Bu xilma-xillik mustaqil ish turlarini tasniflashda turli parametrlarga asoslanish bilan izohlanadi. Pedagogika fanida mustaqil ishlarni tasniflash mezonlaridan biri – bu didaktik maqsaddir.

So‘rovnoma natijalari shuni ko‘rsatdiki, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasi o‘rtacha darajada baholangan. Korrelyatsion tahlil natijalariga ko‘ra, o‘zini-o‘zi boshqarish ($r = 0.75$, $p < 0.001$) va o‘quv motivatsiyasi ($r = 0.68$, $p < 0.001$) bilan mustaqil ishlash kompetensiyasi o‘rtasida kuchli ijobiy bog‘liqlik aniqlangan.

Tadqiqot natijalarini yanada aniqlashtirish maqsadida talabalar bilan intervyular ham o‘tkazildi. Intervyular natijalariga ko‘ra, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining aksariyati mustaqil ishlashda rejalashtirishda qiyinchiliklarga duch kelayotganliklarini (65%) va o‘z-o‘zini baholash ko‘nikmalarining yetarli emasligini (70%) bildirganlar. Mentorlarning ta’kidlashicha, o‘quv jarayonida talabalarga mustaqil topshiriqlar berishda yondashuvlarning yetarli emasligi ularning mustaqilligini rivojlantirishga to‘sqinlik qilmoqda.

Umuman olganda, olingan natijalar shuni ko‘rsatadiki, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasi hozirda o‘rtacha darajada shakllangan. Bu esa ularning kasbiy tayyorgarlik jarayonida hali ko‘plab imkoniyatlardan samarali foydalanish zarurligini anglatadi. Ayniqsa, o‘zini-o‘zi boshqarish, vaqtni to‘g‘ri taqsimlab rejalashtirish, mustaqil qaror qabul qilish hamda o‘z faoliyatini tanqidiy ruhda baholash kabi ko‘nikmalarni rivojlantirish ustida ishlash muhimdir. Shuningdek, ta’lim jarayonida bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlashga bo‘lgan shaxsiy yondashuvi, ularning motivatsiyasi va tashabbuskorligi ham kompetensiyani shakllantirishda asosiy omil sifatida namoyon bo‘ladi. Bunday yondashuv o‘quv jarayonini yanada samarali tashkil etish, talabalarda mustaqil fikrlash va ijodiy izlanishga bo‘lgan qiziqishni kuchaytirishga xizmat qiladi.

1-jadval

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarning mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirish omillari

	1-kurs	2-kurs	3-kurs	4-kurs	Jami
O‘z-o‘zini baholash ko‘nikmalarining yetarli emasligi	79%	76%	64%	61%	70%
Rejalashtirishdagi qiyinchiliklar	67%	64%	60%	57%	62%
Motivatsiyaning pastligi	55%	53%	40%	32%	45%
Bo‘lajak boshlang’ich sinf o’qituvchisining yordamga ehtiyoji	67%	61%	55%	37%	55%

Ushbu tadqiqot natijalari o‘quv jarayonida bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirish masalasi alohida e’tibor talab etishini ko‘rsatadi. Chunki mustaqil ishlash qobiliyatiga ega bo‘lgan bo‘lajak o‘qituvchi nafaqat o‘zining kasbiy faoliyatida, balki kelajak avlodni tarbiyalashda ham samarali yondashuvlarni qo‘llay oladi. Bunday o‘qituvchilar o‘z o‘quvchilari uchun namunali bo‘lib, ta’lim jarayonida moslashuvchanlik ko‘rsatishi, yangicha pedagogik yechimlarni izlab topishi va innovatsion g‘oyalarni ilgari surishi mumkin.Talabalarning mustaqil ishlash qobiliyatini shakllantirishda ularning o‘quv jarayoniga faol jalb qilinishi, individual yondashuv va ijodiy topshiriqlarga keng imkoniyat yaratilishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Bundan tashqari, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kelajakdagi kasbiy faoliyatida o‘quvchilarni qo‘llab-quvvatlashga yo‘naltirilgan yondashuv ham muhim rol o‘ynaydi. Ularning mustaqil ishlashga bo‘lgan ehtiyoji va motivatsiyasini oshirish, shuningdek, ijtimoiy-pedagogik muhitda zarur sharoitlarni yaratish – kompetensiyani rivojlantirish jarayonining asosiy omillaridan biridir.

Mazkur tadqiqotning bosh maqsadi – bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasi darajasini baholash, ularni shakllantirishga ta’sir ko‘rsatuvchi ijtimoiy-pedagogik omillarni aniqlash va ular asosida tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat edi. So‘rovnoma natijalariga ko‘ra, respondentlar orasida mustaqil ishlash kompetensiyasining o‘rtacha darajasi 3,4 ballni tashkil etdi. Bu ko‘rsatkich, albatta, ma’lum darajada ijobiy natija bo‘lsa-da, kelgusida yanada takomillashtirish va mustahkamlash zarurligini anglatadi.

2-jadval

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasi darajalari

Kompetensiya tarkibiy qismlari	O‘rtacha ball (5 ball)	Standart chetlanish
O‘z-o‘zini boshqarish	3.2	0.8
Rejalashtirish	3	0.9
Motivatsiya	3.6	0.7
O‘z-o‘zini baholash	2.8	1
Umumiy mustaqil ishlash kompetensiyasi	3.4	0.7

Korrelyatsion tahlil o‘zini-o‘zi boshqarish ($r=0.75$, $p<0.001$) va o‘quv motivatsiyasi ($r=0.68$, $p<0.001$) bilan mustaqil ishlash o‘rtasida kuchli bog‘liqlik borligini ko‘rsatdi.

MUHOKAMALAR

So‘rovnoma natijalariga ko‘ra, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining 62 foizi mustaqil ishlashda rejalashtirish jarayonida qiyinchiliklarga duch kelishlarini ta’kidlagan. O‘z-o‘zini baholash ko‘nikmalarining yetarli emasligi esa ishtirokchilarning 70 foizi tomonidan qayd etilgan. Bu holat bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining o‘zini-o‘zi tashkil etish va nazorat qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishga ehtiyoj borligini ko‘rsatadi.

Intervyular davomida mentor-o‘qituvchilar talabalarning 80 foizi o‘quv jarayonida passiv ishtirok etayotganini va mustaqil topshiriqlarni o‘z vaqtida bajarmayotganini ta’kidladilar. Kuzatuvlar esa interaktiv metodlardan foydalanilmagan darslarda talabalar faolligining ancha past bo‘lganini ko‘rsatdi. Masalan, ma’ruza uslubida o‘tilgan darslarda o‘rtacha 15 foiz talabalar faol ishtirok etgan bo‘lsa, loyiha asosida tashkil etilgan darslarda bu ko‘rsatkich 55 foizga yetgan.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, talabalarga ko‘proq mustaqil ishlash imkoniyati berilgan darslarda (masalan, loyihalarga asoslangan ta’limda) ularning mustaqil ishlash ko‘rsatkichlari o‘rtacha 20 foizga yuqori bo‘lgan. Shu bilan birga, an’anaviy darslarda, ya’ni faqat o‘qituvchi markazli yondashuv asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlarda, talabalarining mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirish jarayoni

sezilarli darajada cheklangan.

Korrelyatsion tahlil natijalariga ko‘ra, o‘zini-o‘zi boshqarish ko‘nikmalariga yuqori baho bergan talabalarning mustaqil ishlash ko‘rsatkichlari o‘rtacha 15 foizga yuqori bo‘lgan. Shuningdek, o‘quv motivatsiyasi darajasi yuqori bo‘lgan talabalarning 75 foizi mustaqil topshiriqlarni muvaffaqiyatli bajara olgan. Tadqiqotimizda o‘zini-o‘zi boshqarish ko‘nikmalarining mustaqil ishlashga ta’siri 0.75 korrelyatsion koeffitsient bilan aniqlandi. Bu natija Zimmerman (2000) tomonidan aniqlangan 0.70 [11] va Pintrich (2004) tomonidan qayd etilgan 0.72 koeffitsientlarga mos keladi [15].

Garchi mustaqil ishlash kompetensiyasi bo‘yicha xalqaro tadqiqotlar mavjud bo‘lsa-da, O‘zbekiston kontekstida bunday tadqiqotlar yetarlicha emas. Bizning tadqiqotimizda olingan 3,4 ballik o‘rtacha ko‘rsatkich ushbu sohada milliy yondashuvlar va amaliyotni takomillashtirish zarurligini ko‘rsatadi.

Tadqiqot natijalari asosida o‘quv dasturlarida loyiha uslubi va interaktiv metodlardan 30% ko‘proq foydalanish tavsiya etiladi. Shuningdek, bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining malakasini oshirish jarayonida talabalarning o‘zini-o‘zi boshqarish va refleksiya ko‘nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan ikki kunlik treninglar tashkil etish zarur.

Xulosa qilib aytganda, ushbu tadqiqot bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirishda ijtimoiy-pedagogik omillarning muhimligini ko‘rsatdi. Jumladan, o‘zini-o‘zi boshqarish ko‘nikmalarining o‘rtacha 3,4 ball bilan baholanishi, o‘quv motivatsiyasi va interaktiv metodlarning taxminan 20% ga samaradorroq ekani aniqlangani bunga dalildir. Shunga asoslanib, biz quyidagilarni tavsiya etamiz: o‘quv jarayonida interaktiv metodlardan 30% ko‘proq foydalanish; bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining malakasini oshirish; o‘quv dasturlariga talabalarning mustaqilligini rivojlantirishga qaratilgan maxsus mashqlarni kiritish.

XULOSA

Xulosa qilib shuni alohida ta’kidlash kerakki, bo‘lajak o‘qituvchilarning sinfdan tashqari mustaqil ishi uchun o‘quv vazifalari mazmunini ishlab chiqish va amalga oshirish, avvalo, ularning kognitiv tajribasini oshirishga qaratilgan bo‘lib, bu jarayon faqatgina ma’lumotlar hajmini ko‘paytirish emas, balki shaxsiy va kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ushbu tadqiqot bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini tayyorlash jarayonida mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirishning muhimligini yana bir bor tasdiqlaydi. Olingan natijalar o‘quv dasturlarini takomillashtirish, o‘qitish

metodologiyalarini rivojlantirish hamda bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish uchun amaliy yo‘llanma bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

Kelgusi tadqiqotlarda mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishning uzoq muddatli ta’sirini o‘rganish, turli o‘quv muassasalari talabalari o‘rtasidagi farqlarni qiyosiy tahlil qilish, shuningdek, mustaqil ishlash kompetensiyasini baholashda yanada ishonchli va samarali metodik yondashuvlarni ishlab chiqish tavsiya etiladi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirish muhimligini va bu jarayonda ijtimoiy-pedagogik omillarning sezilarli ta’sirini ko‘rsatdi. Bu esa, o‘z navbatida, pedagogik ta’lim sifatini oshirish va kasbiy tayyorgarlikni yanada mukammallashtirishga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Alabd A.M.A., Elsayed W.A., Elattar N.F.M. Effect of work stressors coping strategies program on nurse physician collaboration // American Journal of Nursing. 2018, 6 (4). – P. 183-190.
2. Boekaerts M. Self-regulation and effort: From process to learning // In: Sternberg R.J., Preiss D.D. (Eds.). Innovations in educational psychology: Perspectives on learning, teaching, and instruction. New York: Springer, 2011. – P. 235-258.
3. Brown K., Davis M., Elrod C., Hill E., Jordan D.D. Coaching initiative for beginning teachers (BT): Lessons learned from one district’s BT support program // Journal of Organizational & Educational Leadership. 2020. 6 (2). – P. 2.
4. Butler D.L., Winne P.H. Feedback and self-regulated learning: A theoretical synthesis // Review of Educational Research. 1995, 65 (3). – P. 245-281
5. Deci E.L., Ryan R.M. The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior // Psychological Inquiry. 2000, 11 (4). – P. 227-268.
6. Guskey T.R. Gauge impact with 5 levels of data // SMEC2016 Organising Committee. 2016.
7. Ilina T.A. Pedagogy: A course of lectures. Moscow: Education, 1984. – P. 496.
8. Johnson L., Becker S.A., Cummins M., Estrada V., Freeman A., Hall C. NMC Horizon Report: 2016 Higher Education Edition. Austin, TX: The New Media Consortium, 2016. – P. 50.
9. Kholikov A.A. Pedagogical Mastery. Tashkent: Economics - Finance, 2011. –

P. 418.
10. Muslimov N.A. Fundamentals of Pedagogical Competence and Creativity. Tashkent: Fan, 2018.
11. Pintrich P.R. A conceptual framework for assessing motivation and self-regulated learning in college students // Educational Psychology Review. 2004, 16 (4). – P. 385- 407. DOI: https://doi.org/10.1007/s10648-004-0006-x.
12. Smith J., Doe J. Exploring self-regulated learning in pre-service teachers // Proceedings of the International Conference on Teacher Education. 2019. – P. 123-130.
13. Esipov B.P. Independent work of students in lessons. Moscow: Uchpedgiz, 1961. – P. 239.
14. Zagvyazinskiy V.I. Pedagogy: A textbook for higher professional education institutions. Tashkent: 2012.
15. Zimmerman B.J. Self-Efficacy: An Essential Motive to Learn // Contemporary Educational Psychology. 2000, 25 (1). – P. 82-91.

TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA
ILMIY-USLUBIY JURNAL
2025/№ 4
2181-2659

MUNDARIJA:

IJTIMOIY FANLAR

1. ***Mengliboyev A. X., Xursanova F. U.*** *Shermuhammad qo‘rboshi: sovet bosqiniga qarshi xalq qarshilik harakati yetakchisi sifatida.....5-14*
2. ***Maqsudaliyeva Y. N.*** *Mustaqillik davri adabiyotida gender munosabatlarining badiiy talqini.....15-24*
3. ***Jo‘rayev M. X., Jo‘rakulova M. T.*** *Islom geografiyasida shaharlar: tarixiy-madaniy tahlil.....25-42*
4. ***Shadmanov Q. B.*** *Fransis Bekonning falsafiy va axloqiy-tarbiyaviy fikrlari haqida..... 43-54*
5. ***Mirzayev A. M.*** *Axborot makoni shakllanishi, tuzilishi va rivojlanishining falsafiy asoslari.....55-66*
6. ***Ким М. А., Останов Р. Э.*** *Особенности предложных форм местоимений в русском языке: на примере «к нему» и «к ней»..... 67-76*
7. ***Narzullayev N. Sh.*** *Qiziriq tumanining demografik rivojlanish tendensiyalari va istiqbollari..... 77-86*

TABIIY FANLAR

8. ***Ruziyev O. A., Rajabov O‘. D.*** *Iqtisodiy tafakkurni ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning yetakchi omiliga aylantirish davr talabi.....87-96*
9. ***Yakubov S. X., Jomurodova Z. U., Rajabov T. J.****Mashinasozlikning kuchlanish-deformatsiyalanish obyektlarining funksional holatini oshkor bo‘lmagan funksiyalardan foydalanib matematik modellashtirish.....97-106*
10. ***Kurbanov M. X., Omonqulova U. H.*** *Fizikadan namoyish tajribalarning didaktik funksiyalari samaradorligini oshirishda ergonomik tamoyillarning psixologik-pedagogik ahamiyati.....107-122*
11. ***Raximov A. X., Jurayev B. T.*** *Kimyo fanini o‘qitishda Jozef Lui Gey-Lyussak ilmiy ijodini o‘rni.....123-132*

TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA
ILMIY-USLUBIY JURNAL
2025/№ 4
2181-2659

PEDAGOGIKA

12. ***Jo‘rayev N. X.*** *Ta’lim jarayonida sun’iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik asoslari.....133-141*
13. ***Djumayeva Z. M.*** *O‘quvchilarda ijtimoiy fikrlashni shakllantirishda o‘rta osiyo mutafakkirlari merosidan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....142-151*
14. ***To‘raqulov A. R.*** *Talabalarda ijtimoiy-axloq kompetensiyalarini rivojlantirish mazmuni, shakllari va usullari.....152-158*
15. ***Dusyorova L. Sh.*** *Hayot davomida o‘rganish (LLL) kontekstida mustaqil ta’lim ko‘nikmasining rivojlanishi..... 159-167*
16. ***G‘ulomova N. R.*** *Talabalarning ma’naviy-axloqiy tarbiyasini takomillashtirishda So‘fi Olloyor asarlaridan foydalanishning pedagogik tizimi..... 168-176*
17. ***Atamuratova M. M.*** *Tibbiyot talabalarining empatik tuyg‘usini shakllantirishda pragmatik kompetensiyaning ahamiyati.....177-185*
18. ***Ermatova M. B.*** *Talabalarni kashtachilikka oid amaliy faoliyatga o‘rgatishning psixologik-pedagogik shart-sharoitlari.....186-193*
19. ***Toshtemirova M. K.*** *Tabiiy fanlarni rivojlantirishda pedagogik metodlar va ularning ekologik ta’limdagi ro‘li.....194-202*
20. ***Abdugafurova D. G‘.*** *O‘quvchilarga oilaviy tadbirkorlik mexanizmlarini takomillashtirishning ilmiy-nazariy asosi..... 203-212*
21. ***G‘aybullaev Sh. M.*** *Umumiy o‘rta ta’lim muassasalarini innovatsion boshqarishning mazmun-mohiyati..... 213-225*
22. ***Amirova H. O.*** *Maktabgacha yoshdagi bolalarning atrof-muhitga munosabatini shakllantirishda tarbiyachining roli.....226-232*
23. ***Allanazarova D. B.*** *Musiqa terapiyasi asosida ta’lim muassasalarida o‘quv muhitini sog‘lomlashtirish imkoniyatlari.....233-240*
24. ***Kamolova O. M.*** *O‘quvchilarning ma’naviy-axloqiy tarbiyasini shakllantirishda ma’rifatparvar ziyolilarning o‘rni va ta’siri..... 241-250*
25. ***Quranboyeva M. Sh.*** *Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarning mustaqil ishlash kompetensiyalarini rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati..... 251-262*
26. ***Narquchqarova R. Z.*** *Milliy qadriyatlar asosida o‘quvchilarda san’atga bo‘lgan did va estetik hisni rivojlantirish..... 263-270*

27. **Xidirov S. B.** *Innovatsion pedagogika tarixi: zamonaviy pedagog faoliyatini tashkil etish..... 271-278*
28. **Achilov N. A.** *Al-Hakim at-Termiziy asarlari va ularning pedagogik tahlili..... 279-289*
29. **Xolboyev Y. X.** *“Elektromagnit to‘lqinlar” mavzusini tizimlashgan va integrallashgan shaklda o‘qitish metodikasi.....290-304*
30. **Avliyoqulov A. A.** *Raqamli texnologiyalar vositasida umumta’lim maktab V-VI sinf o‘quvchilariga dars mashg‘ulotlarini integrativ yondashuv orqali o‘qitishni takomillashtirish.....305-313*
31. **Rahmonova M. S.** *Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining mantiqiy fikrlash bo‘yicha nazariy-pedagogik yondashuvlar..... 314-322*
32. **Axmedova N. I.** *Loyihalashtirish texnologiyasidan foydalanib talabalar mustaqil ta’limini aralash shaklda (blended learning) takomillashtirish dolzarb muammo sifatida.....323-330*
33. **Hazratqulova O. A.** *Talabalarda hamkorlikda ishlash ko‘nikmalarini o‘quv topshiriqlari orqali rivojlantirish.....331-340*

Denov tadbirkorlik va pedagogika institutining
“Tadbirkorlik va pedagogika” ilmiy-uslubiy jurnali
2020-yil 18-sentabrda 1114-raqamli guvohnoma bilan
ro‘yxatga olingan. Har chorakda bir marotaba chop etiladi.
Jurnalda nashr etilgan maqolalar https://inlibrary.uz/, https://slib.uz/uz/,
https://scholar.google.com, https://www.openaire.eu/, https://www.researchbib.com/
platformalarida indekslanadi.

Terishga berildi: 15.08.2025-yil.
Bosishga ruxsat etildi: 20.08.2025-yil.
Qog‘oz bichimi 60*84 1/8. Adadi – 50 ta.
Nashr tabog‘i – 13,5. Buyurtma № 1-T.

Manzilimiz: 190507, Surxondaryo viloyati
Denov shahri Sharof Rashidov ko‘chasi 360-uy.
info_dtpi@yedu.uz, dtpi@yexat.uz
+998-95-650-77-57

Maqola nashr ettirish maqsadida bog‘lanish uchun:
+998 90 976-76-98. URL: https://t.me/MrScott98

Maqolalarda keltirilgan fikr va raqamlar uchun mualliflar javobgardir.

TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA

ILMIY-USLUBIY JURNAL

ISSN 2181-2659